

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

Iyul №7, 2026

Агробизнес, наука и
технология

AGROBIZNES FAN VA TEXNOLOGIYALAR

Agribusiness, science and
technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform &
workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautas Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

Jurnalning ilmiyligi:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 63-sahifa.
2026-yil, iyul.

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

MATRASULOVA FERUZA BAXODIROVNA

Sho'rlangan marginal yerlarda sholi yetishtirishning iqtisodiy va agroekologik jihatlari (Xorazm viloyati misolida).....9

KOZIMJONOV ABRORBEK

Suv ta'minot va hudud gaz ta'minot korxonalarida xalqaro standartlarga muvofiq daromad va xarajatlarni tan olish masalalari.....16

KALIMULLINA NARGIZA VLADIMIROVNA

Sanoat sohasida tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish.....24

RAXMATULLAYEV JALOLIDDIN MUXIDDINOVICH

Davlat xaridlarini samarali tashkil etish orqali byudjet mablag'larini tejash yo'llari.....30

ISMAYLOV SIROJIDDIN ISOQOVICH

O'zbekistonda yuridik shaxslar tomonidan foyda solig'ini hisoblab chiqarish va to'lash tartibi.....42

TURGUNOV ABDULLOH QUDRATBEK O'G'LI

Korxona faoliyatining iqtisodiy samaradorligini baholashda foyda va rentabellik ko'rsatkichlari.....49

ABDUBOQIYEV MUXAMMAD SHAROFITDINOVICH

Efficiency indicators of financial management mechanisms in joint-stock companies.....55

ZOHIDOV JAMSHID BOTIRXONOVICH

Xizmat ko'rsatish korxona menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish.....63

UO'K: 338.46:658.5:004

XIZMAT KO'RSATISH KORXONA MENEJMENTIDA AXBOROT TEKNOLOGIYALARINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

ZOHIDOV JAMSHID BOTIRXONOVICH

Qarshi davlat universiteti mustaqil izlanuvchisi

E-mail: achilovaf@gmail.com

ORCID: 0000-0002-8358-5416

Annotatsiya. Mazkur maqolada xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment tizimini takomillashtirishda axborot texnologiyalarining o'rni va ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Xizmatlar sohasida raqamli transformatsiya jarayonlari, korxona boshqaruvida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning nazariy hamda amaliy asoslari yoritilgan. Shuningdek, xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini avtomatlashtirish, raqamli boshqaruv vositalarini joriy etish, boshqaruv qarorlarini qabul qilish samaradorligini oshirish va mijozlarga yo'naltirilgan xizmatlarni rivojlantirish mexanizmlari tahlil qilingan. Tadqiqot natijalariga asoslanib, xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar. xizmat ko'rsatish korxonasi, menejment, axborot texnologiyalari, raqamli transformatsiya, raqamli iqtisodiyot, biznes jarayonlari, avtomatlashtirish, boshqaruv axborot tizimlari, innovatsiyalar, samaradorlik.

Аннотация: В данной статье проведён научный анализ роли и значения информационных технологий в совершенствовании системы менеджмента предприятий сферы услуг. Рассмотрены теоретические и практические основы использования современных информационно-коммуникационных технологий в условиях цифровой трансформации сферы услуг. Особое внимание уделено механизмам автоматизации бизнес-процессов, внедрению цифровых инструментов управления, повышению эффективности принятия управленческих решений и развитию клиентоориентированных услуг. На основе результатов исследования разработаны научно-практические рекомендации по совершенствованию механизмов развития информационных технологий в менеджменте предприятий сферы услуг.

Ключевые слова: предприятие сферы услуг, менеджмент, информационные технологии, цифровая трансформация, цифровая экономика, бизнес-процессы, автоматизация, информационные системы управления, инновации, эффективность.

Annotation: This article provides a scientific analysis of the role and significance of information technologies in improving the management system of service enterprises. The theoretical and practical foundations of applying modern information and communication technologies in the context of digital transformation of the service sector are examined. Particular attention is paid to the mechanisms for automating business processes, implementing digital management tools, enhancing the effectiveness of managerial decision-making, and developing customer-oriented services. Based on the research findings, scientific and practical recommendations are proposed to improve the mechanisms for developing information technologies in the management of service enterprises.

Keywords: service enterprise, management, information technologies, digital transformation, digital economy, business processes, automation, management information systems, innovation, efficiency.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi barcha tarmoqlar qatori xizmat ko'rsatish sohasida ham boshqaruv tizimini

tubdan takomillashtirishni taqozo etmoqda. Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi korxonalar faoliyatini tashkil etish, boshqaruv qarorlarini qabul qilish, resurslardan samarali foydalanish hamda iste'molchilarga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirishning muhim omiliga aylanmoqda. Shu bois xizmat ko'rsatish korxonalarida zamonaviy axborot texnologiyalarini keng joriy etish, ularni boshqaruv jarayonlari bilan integratsiyalash va ushbu yo'nalishdagi rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatish korxonalarining raqobatbardoshligi nafaqat moddiy resurslar yoki moliyaviy salohiyat, balki korxonaning axborot resurslaridan oqilona foydalanish, biznes jarayonlarini avtomatlashtirish, boshqaruvning raqamli platformalarini joriy etish hamda innovatsion texnologiyalarni samarali qo'llash darajasi bilan ham belgilanmoqda. Zamonaviy boshqaruv tizimida katta hajmdagi ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash, tahlil qilish va ulardan strategik qarorlar qabul qilishda foydalanish korxonalar faoliyatining barqarorligi va iqtisodiy samaradorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish nafaqat ichki boshqaruv jarayonlarini optimallashtirish, balki mijozlar bilan o'zaro munosabatlarni takomillashtirish, xizmatlar ko'lamini kengaytirish, elektron xizmatlarni rivojlantirish hamda bozor talablariga tezkor moslashish imkoniyatlarini yaratadi. Raqamli boshqaruv vositalari, korporativ axborot tizimlari, bulutli texnologiyalar, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar (Big Data), buyumlar interneti (IoT) va biznes tahlili platformalaridan foydalanish boshqaruv samaradorligini oshirish, operatsion xarajatlarni kamaytirish hamda xizmatlar sifatini yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qilmoqda.

Mamlakatimizda ham raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish, davlat va xususiy sektorda raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, xizmatlar sohasini modernizatsiya qilish hamda korxonalar faoliyatini zamonaviy boshqaruv mexanizmlari asosida tashkil etishga qaratilgan islohotlar izchil amalga oshirilmoqda. Bunday sharoitda xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini ilmiy asosda takomillashtirish, mavjud muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etishga qaratilgan samarali yechimlarni ishlab chiqish muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Mazkur tadqiqot xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslarini o'rganish, amaldagi holatini tahlil qilish, boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirishning ustuvor yo'nalishlarini aniqlash hamda axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqishga qaratilgan. Tadqiqot natijalari xizmat ko'rsatish korxonalarining boshqaruv samaradorligini oshirish, ularning raqobatbardoshligini mustahkamlash, innovatsion rivojlanishini jadallashtirish hamda xizmatlar bozorining barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI

Xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment tizimini takomillashtirish va axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish masalalari mahalliy hamda xorijiy olimlar tomonidan keng o'rganilgan. Xususan, menejment nazariyasi va tashkilotlarni boshqarish masalalari bo'yicha ilmiy izlanishlarda raqamli texnologiyalarni boshqaruv jarayonlariga integratsiyalash korxonalar faoliyati samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida e'tirof etiladi. Zamonaviy tadqiqotlarda axborot texnologiyalarining biznes jarayonlarini avtomatlashtirish, boshqaruv qarorlarini qabul qilish sifatini yaxshilash, mijozlar bilan munosabatlarni rivojlantirish hamda xizmatlar sifatini oshirishdagi o'rni alohida ta'kidlangan.

Xorijiy olimlarning ilmiy ishlarida raqamli transformatsiya, korporativ axborot tizimlari, bulutli texnologiyalar, sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar texnologiyalaridan foydalanish korxonalarning innovatsion rivojlanishi va raqobatbardoshligini ta'minlovchi asosiy omillardan biri sifatida baholanadi. Mahalliy tadqiqotlarda esa xizmatlar sohasini raqamlashtirish, elektron xizmatlarni rivojlantirish hamda boshqaruv tizimini takomillashtirishning tashkiliy-iqtisodiy jihatlariga alohida e'tibor qaratilgan.

Shu bilan birga, mavjud ilmiy tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini kompleks baholash, ularning samaradorligini oshirish hamda zamonaviy raqamli boshqaruv vositalarini joriy etishning uslubiy asoslarini takomillashtirish masalalari yetarli darajada yoritilmagan. Mazkur tadqiqot aynan ushbu ilmiy bo'shliqni to'ldirishga hamda xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlarini yoritishga qaratilgan umumilmiy hamda maxsus tadqiqot usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiyalash, tizimli yondashuv, tahlil va sintez, qiyosiy tahlil, induksiya va deduksiya, statistik ma'lumotlarni umumlashtirish hamda iqtisodiy tahlil usullari qo'llanildi. Ushbu metodlar xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalaridan foydalanish holatini baholash, mavjud muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha ilmiy asoslangan xulosalar shakllantirish imkonini berdi.

Tadqiqotning axborot bazasini xizmat ko'rsatish sohasi va raqamli iqtisodiyotga oid ilmiy adabiyotlar, normativ-huquqiy hujjatlar, statistika ma'lumotlari, shuningdek, axborot texnologiyalari va korxona menejmentiga oid ilmiy tadqiqotlar tashkil etdi. Olingan natijalarni ilmiy asoslashda mantiqiy tahlil, taqqoslash, umumlashtirish va grafik-tahliliy yondashuvlardan foydalanildi. Mazkur metodologik yondashuv xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot

texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish uchun zarur ilmiy asosni yaratdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Xizmat ko'rsatish sohasining iqtisodiyotdagi ulushi ortib borayotgan sharoitda korxonalar faoliyatini samarali tashkil etish va boshqarish masalalari tobora dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Bozor munosabatlarining rivojlanishi, iste'molchilar talabining o'zgarishi hamda raqamli iqtisodiyotning kengayishi xizmat ko'rsatish korxonalarida boshqaruv tizimini zamonaviy axborot texnologiyalari asosida takomillashtirishni taqozo etmoqda. An'anaviy boshqaruv usullaridan foydalanish korxonalarning tezkor qaror qabul qilishi, bozor o'zgarishlariga moslashishi hamda mijozlarga yuqori sifatli xizmat ko'rsatishini to'liq ta'minlay olmaydi. Shu sababli axborot texnologiyalarini boshqaruvning barcha bosqichlariga integratsiyalash xizmat ko'rsatish korxonalarning barqaror rivojlanishining muhim omili sifatida namoyon bo'lmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalaridan foydalanish darajasi korxonaning faoliyat turi, moliyaviy salohiyati, boshqaruv madaniyati va raqamli infratuzilmasiga bevosita bog'liq. Yirik korxonalarda korporativ boshqaruv tizimlari, elektron hujjat aylanishi, moliyaviy monitoring, mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish (CRM), resurslarni rejalashtirish (ERP) hamda biznes tahlili platformalari keng qo'llanilayotgan bo'lsa, kichik va o'rta xizmat ko'rsatish korxonalarida ushbu texnologiyalarni joriy etish sur'ati nisbatan pastligicha qolmoqda. Bunga moliyaviy resurslarning cheklanganligi, malakali IT mutaxassislarining yetishmasligi, raqamli boshqaruv bo'yicha amaliy tajribaning kamligi hamda zamonaviy dasturiy mahsulotlarning yuqori qiymati asosiy sabab bo'lmoqda.

Korxonalarda axborot texnologiyalarining joriy etilishi boshqaruv jarayonlarini sezilarli darajada optimallashtirish imkonini beradi. Avtomatlashtirilgan axborot tizimlari yordamida ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash, saqlash va tahlil qilish tezlashadi, inson omili bilan bog'liq xatolar kamayadi hamda boshqaruv qarorlarining aniqligi ortadi. Natijada korxona rahbariyati real vaqt rejimida moliyaviy ko'rsatkichlar, xizmatlar hajmi, mijozlar oqimi, xarajatlar tarkibi va daromad dinamikasi to'g'risidagi ishonchli ma'lumotlarga ega bo'ladi. Bu esa strategik va operativ boshqaruv samaradorligini oshirish bilan bir qatorda resurslardan oqilona foydalanishga ham xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini raqamlashtirish boshqaruv xarajatlarini kamaytirish va xizmat ko'rsatish tezligini oshirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Elektron buyurtmalarni qabul qilish, onlayn to'lov tizimlari, mobil ilovalar, elektron navbat tizimlari, mijozlar murojaatlarini avtomatik qayta ishlash hamda masofaviy xizmat ko'rsatish platformalari korxonalarning xizmat sifati va mijozlar qoniqish darajasini oshirishga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, xizmatlar bozorida kuchayib borayotgan raqobat sharoitida mijozlarga qulay, tezkor va shaffof xizmat

ko'rsatish korxonaning ustun raqobat afzalligini shakllantiruvchi muhim omillardan biri hisoblanadi.

Korxona menejmentida raqamli texnologiyalarni joriy etish natijasida boshqaruvning barcha funksiyalari – rejalashtirish, tashkil etish, muvofiqlashtirish, nazorat qilish va tahlil qilish jarayonlari yanada takomillashadi. Masalan, elektron boshqaruv panellari (dashboard), analitik platformalar va boshqaruv axborot tizimlari yordamida korxona faoliyatining asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI) muntazam monitoring qilinadi. Bu esa muammolarni o'z vaqtida aniqlash, tavakkalchiliklarni baholash va boshqaruv qarorlarini ilmiy asosda qabul qilish imkonini beradi. Natijada boshqaruvning shaffofligi, tezkorligi va samaradorligi sezilarli darajada ortadi.

Tahlillar shuningdek, xizmat ko'rsatish korxonalarida sun'iy intellekt elementlari, katta ma'lumotlar (Big Data), bulutli texnologiyalar va buyumlar interneti (IoT) kabi zamonaviy raqamli yechimlardan foydalanish istiqbollari tobora kengayib borayotganini ko'rsatmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tavsiyalar tizimi mijozlarning xulq-atvorini tahlil qilish, individual xizmatlarni taklif etish va talabni prognozlash imkonini beradi. Big Data texnologiyalari katta hajmdagi ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash orqali marketing strategiyalarini optimallashtirish, xizmatlar assortimentini takomillashtirish hamda xaridorlar ehtiyojini chuqur tahlil qilishga yordam beradi. Bulutli texnologiyalar esa dasturiy ta'minot va ma'lumotlar bazalaridan masofadan turib xavfsiz foydalanish imkonini yaratib, korxonalarning infratuzilma xarajatlarini kamaytiradi.

O'tkazilgan tahlillar xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirishga to'sqinlik qilayotgan bir qator muammolar mavjudligini ham ko'rsatdi. Jumladan, raqamli infratuzilmaning ayrim hududlarda yetarli darajada rivojlanmaganligi, axborot xavfsizligini ta'minlash bilan bog'liq muammolar, zamonaviy dasturiy mahsulotlardan foydalanish bo'yicha xodimlarning malakasi pastligi, texnologik yangilanish uchun investitsiya resurslarining yetishmasligi hamda korxonalarda raqamli transformatsiya strategiyasining to'liq shakllanmaganligi axborot texnologiyalarining samarali joriy etilishiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish, raqamli infratuzilmani modernizatsiya qilish, xodimlarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish hamda innovatsion loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash zarur.

Tadqiqot davomida xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari aniqlandi. Ular qatoriga korxonalarda yagona integratsiyalashgan axborot tizimlarini joriy etish, biznes jarayonlarini kompleks avtomatlashtirish, elektron hujjat aylanishini to'liq yo'lga qo'yish, CRM va ERP tizimlarini keng tatbiq etish, biznes tahlili vositalaridan foydalanish, sun'iy intellekt texnologiyalarini boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoniga bosqichma-bosqich integratsiyalash hamda axborot xavfsizligini xalqaro standartlar asosida

takomillashtirish kiradi. Shu bilan birga, xodimlarning axborot texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha malakasini muntazam oshirish, raqamli madaniyatni shakllantirish va innovatsion boshqaruv yondashuvlarini keng qo'llash ham muhim ahamiyat kasb etadi.

1-jadval

Xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari va kutilayotgan natijalar

Takomillashtirish yo'nalishi	Joriy etiladigan axborot texnologiyalari	Boshqaruvga ta'siri	Kutilayotgan natijalar
Biznes jarayonlarini avtomatlashtirish	ERP, BPM, elektron hujjat aylanishi	Operatsion jarayonlar tezlashadi, inson omili ta'siri kamayadi	Mehnat unumdorligi oshadi, xarajatlar qisqaradi
Mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish	CRM tizimlari, mobil ilovalar, onlayn platformalar	Mijozlar bazasi samarali boshqariladi, xizmat sifati yaxshilanadi	Mijozlar qoniqishi va sodiqligi ortadi
Boshqaruv qarorlarini qo'llab-quvvatlash	BI (Business Intelligence), analitik platformalar, Dashboard	Qarorlar ishonchli ma'lumotlarga asoslanadi	Strategik rejalashtirish sifati yaxshilanadi
Moliyaviy boshqaruvni raqamlashtirish	Elektron buxgalteriya, ERP moliya modullari, elektron to'lov tizimlari	Moliyaviy nazorat kuchayadi	Moliyaviy shaffoflik va rentabellik oshadi
Bulutli texnologiyalarni joriy etish	Cloud Computing, SaaS platformalari	Ma'lumotlardan masofadan foydalanish imkoniyati yaratiladi	IT infratuzilma xarajatlari kamayadi
Sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalaridan foydalanish	AI, Machine Learning, Big Data Analytics	Talab prognozlari va tahliliy imkoniyatlar kengayadi	Boshqaruv samaradorligi va xizmatlar sifati oshadi
Axborot xavfsizligini mustahkamlash	Kiberxavfsizlik tizimlari, shifrlash, autentifikatsiya vositalari	Ma'lumotlar himoyasi ta'minlanadi	Axborot xavfsizligi va foydalanuvchilar ishonchi ortadi
Xodimlarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish	LMS platformalari, onlayn trening tizimlari	Raqamli ko'nikmalar shakllanadi	Innovatsion boshqaruv madaniyati rivojlanadi

Manba: muallif tomonidan xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamli transformatsiya va menejmentning zamonaviy yondashuvlari asosida ishlab chiqilgan.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalarini kompleks joriy etish boshqaruv samaradorligini oshirish, operatsion xarajatlarni kamaytirish, xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash, mijozlar ehtiyojini tezkor qondirish hamda korxonalarining raqobatbardoshligini mustahkamlashga bevosita xizmat qiladi. Raqamli boshqaruv tizimlarini izchil rivojlantirish korxonalarining uzoq muddatli strategik rivojlanishini ta'minlash, innovatsion faoliyatini faollashtirish va xizmatlar bozorida barqaror o'sishga erishishning muhim sharti hisoblanadi. Shu sababli xizmat ko'rsatish korxonalari

menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasi sharoitida ustuvor ilmiy-amaliy yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilishi maqsadga muvofiqdir.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish boshqaruv tizimini modernizatsiya qilish, biznes jarayonlarini optimallashtirish hamda korxonalar faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirishning muhim omili hisoblanadi. Raqamli texnologiyalarni boshqaruv jarayonlariga integratsiyalash axborot almashinuvini tezlashtirish, boshqaruv qarorlarining aniqligi va tezkorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish hamda mijozlarga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini yaxshilash imkonini beradi. Shu bilan birga, zamonaviy axborot tizimlari korxonalarning tashqi muhitdagi o'zgarishlarga moslashuvchanligini oshirib, ularning raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, xizmat ko'rsatish korxonalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirishga to'sqinlik qilayotgan asosiy omillar qatoriga raqamli infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi, malakali IT mutaxassislari va raqamli boshqaruv ko'nikmalariga ega kadrlar yetishmasligi, dasturiy ta'minot hamda texnologik yangilanish uchun moliyaviy resurslarning cheklanganligi, shuningdek, axborot xavfsizligini ta'minlash bilan bog'liq muammolar kiradi. Ushbu omillarni bartaraf etish xizmat ko'rsatish korxonalarining raqamli transformatsiyasini jadallashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot davomida xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Xususan, korxonalarda yagona integratsiyalashgan boshqaruv axborot tizimlarini joriy etish, biznes jarayonlarini kompleks avtomatlashtirish, CRM va ERP tizimlaridan keng foydalanish, sun'iy intellekt hamda katta ma'lumotlar texnologiyalarini boshqaruv faoliyatiga bosqichma-bosqich tatbiq etish, axborot xavfsizligini xalqaro standartlar asosida mustahkamlash hamda xodimlarning raqamli kompetensiyalarini muntazam rivojlantirish ustuvor yo'nalishlar sifatida asoslandi.

Xizmat ko'rsatish korxonalari menejmentida axborot texnologiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish korxonalar faoliyatining barqarorligi va samaradorligini oshirish, xizmatlar sifatini yaxshilash, innovatsion rivojlanishni jadallashtirish hamda raqamli iqtisodiyot sharoitida ularning raqobatbardoshligini ta'minlashning muhim sharti hisoblanadi. Tadqiqot natijalari va ishlab chiqilgan tavsiyalar xizmat ko'rsatish korxonalarida zamonaviy boshqaruv tizimini shakllantirish, raqamli transformatsiya jarayonlarini izchil rivojlantirish hamda sohaning uzoq muddatli barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Abdullayev Ilyos Sultanovich, & Mullabayev Baxtiyarjon Bulturbayevich. (2023). Necessity and importance of regional policy in sustainable development of regions of the country. International journal of research in Commerce, IT, Engineering and Social Sciences ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 17(04), 16–21.
2. Ruzmetov B., Baxtiyarov Sh. Mintaqani barqaror rivojlanish maqsadlari asosida kompleks rivojlantirish ustuvor yo'nalishlari. "O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish va yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari" Xalqaro miqyosidagi ilmiy-amaliy anjumani, - Buxoro: BuxDU, 14-15 aprel. 2025 yil
3. Xudayberganov D.T. Оценка лояльности потребителей бренду и ее влияние на прибыль бизнеса. (2026). Журнал «Маркетинг», 1. <https://marketingjournal.uz/index.php/mj/article/view/743>
4. Xudayberganov D.T., Achilova F.K. Mintaqa iqtisodiyotida xizmatlar sohasini samarali rivojlantirish yo'nalishlari. // "Scienceproblems.uz" - Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari elektron jurnali, Samarqand, 3-son, 6-jild, mart, 2026-yil, 57-67 b.
5. Dilshod Hudayberganov Tuxtabaevich, Sherzod Saloxitdinov Farxodovich, Firuza Achilova Kurbanovna, Botir Mukhtarov Abdusattarovich, Sojida Fayzullayeva Farhodovna, Sunajon Yuldasheva Zokir kizi. Possibilities of assessing cluster potential in regions. // "Biospectrum 2025" International Conference on Biotechnology and Biological Sciences, University of Engineering and Management, Kolkata in collaboration with University of Iasi, Romania, 10th to 12th December 2025.
6. Achilova F.K. Mintaqa iqtisodiyotini barqaror rivojlantirishda xizmatlar sohasini takomillashtirish strategiyasi va dasturlari. // "O'zbekiston qishloq va suv xo'jaligi" jurnali, Toshkent, 4-son, 2026-yil, 57-61 b.
7. Achilova F.K. Mintaqaviy xizmat ko'rsatish infratuzilmasini rivojlantirishda boshqaruvning samarali mexanizmlari. // "Agro Ilm" jurnali, Toshkent, 1[121]-son, fevral, 2026-yil, 175-176 b.
8. Achilova F.K. Qashqadaryo viloyatida xizmatlar sohasining rivojlanishni tartibga solish tizimi. // "Muhandislik & iqtisodiyot" ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik, fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal, Toshkent, 2-son, fevral, 2026-yil, 221-224 b.
9. Achilova F.K. Mintaqa iqtisodiyotini barqaror rivojlantirishda xizmatlar sohasini taraqqiy qildirishning xorij tajribasi. // "Aktuar moliya va buxgalteriya hisobi" ilmiy jurnali, Toshkent, 6(01)-son, yanvar, 2026-yil, 139-149 b.
10. Laudon, K. C.; Laudon, J. P. Management Information Systems: Managing the Digital Firm. 17th ed. Harlow: Pearson, 2022. – 704 p.
11. Davenport, T. H. Process Innovation: Reengineering Work through Information Technology. Boston: Harvard Business School Press, 1993. – 352 p.
12. Porter, M. E.; Heppelmann, J. E.. Harvard Business Review. 2014. Vol. 92. No. 11. P. 64–88.

2026-yil, iyul. №7-son.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjurnal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669225** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №083688

**Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy**